

2019-2020

Informatie
'Samenwerken in units'

op Kindcentrum Leyenbroek

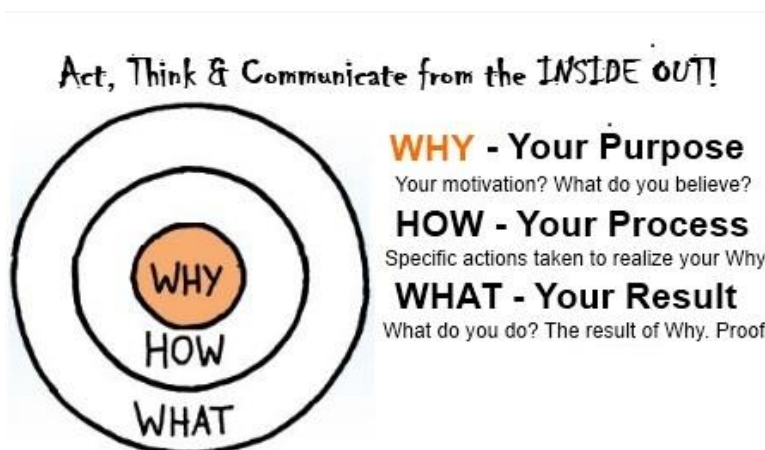
Informatie samenwerken in units

INHOUD

Voorwoord	2
Inleiding en aanleiding	3
Leyenbroek; Educatie, Innovatie & Relatie.	5
Van theorie naar praktijk	6
Op weg naar Leyenbroek 3.0	7

VOORWOORD

Als kindcentrum zijn wij continu in ontwikkeling. Steeds zijn er weer nieuwe ontwikkelingen en zo nu en dan zijn er onderwijsinnovaties nodig om te kunnen aansluiten bij de dingen die de maatschappij van ons vraagt. Steeds weer stellen wij ons, voorafgaand aan een innovatie, de vraag: WAAROM? (WHY). Om kaders te bewaken en nieuwe stappen grondig te onderzoeken, gaan we uit van het denkmodel 'The Golden Circle' van Simon Sinek (2009). Om op deze manier de juiste stappen te zetten voor onze kinderen.

Informatie samenwerken in units

INLEIDING EN AANLEIDING

Inleiding.

Met deze brochure willen we u meenemen in de historie en ontwikkelingen van onderwijs én de daaruit komende actuele ontwikkelingen op Kindcentrum Leyenbroek. Vier jaar geleden startten we met het actualiseren van onze onderwijsvisie en visie op leren in relatie tot de verwachtingen (kennis, vaardigheden én gedrag) die in de toekomst worden gesteld aan kinderen die nu op de basisschool zitten.

Het oude systeem waarop ons onderwijs was ingericht functioneerde onvoldoende. Dus werd het tijd om het systeem fundamenteel tegen het licht te houden en aan te passen aan de eisen van de toekomst.....

De toekomst van onze kinderen.....

“Lang geleden in 19.....”.

Zaten kinderen in rijen in klas. Droeg de bovenmeester nog een fatsoenlijke stropdas.

Was hij de man die kennis bezat en overdroeg naar kinderen.

Bepaalde hij grotendeels je schoolkeuze en je toekomst: ULO, MULO, technische school, huishoudschool, HBS of MMS.

Toen werd je nog gewoon banketbakker, loodgieter, dominee, boekhouder of Dat was toen, alhoewel.....

DE NIEUWE LEERWIJZE D.D. 1806

De ‘onderwijswet van 1806 geeft een aanzet tot het invoeren van het leerstofjaarklassensysteem. Dat werd gekoppeld aan het klassikaal onderwijs. Er was behoefte om het ‘onderwijs anders te organiseren. Grote groepen leerlingen van verschillende leeftijden en verschillende ontwikkelingsniveaus kregen destijds ieder afzonderlijk onderwijs van één onderwijzer. Ze kregen daardoor weinig instructie en begeleiding en de leerinhoud was vrij beperkt. Er moest een indeling gemaakt worden in klassen waarbij rekening werd gehouden met het aantal leerlingen en met de vorderingen, de ontwikkeling en de leeftijd. ‘De nieuwe leerwijze, werd het genoemd, geïnspireerd op de ontwikkelingen binnen het onderwijs in buurlanden als Duitsland, Pruisen, Saksen, Oostenrijk en Engeland waar de organisatie van het klassikaal onderwijs al eerder in gang werd gezet.

Informatie samenwerken in units

DOORBRAAK VAN HET JAARKLASSENSYSTEEM 1901

Het zou nog tot de leerplichtwet van 1901 duren voordat het jaarklassensysteem echt doorbrak. De schoolopzieners kwamen tot ver in de 19e eeuw nog onderwijzers tegen die nog altijd hoofdelijk les gaven. Dat was de manier waarop ze hun hele leven hadden gewerkt. De motieven voor de invoering van de jaarklassen waren vooral gericht op een klassikale instructie die de leerlingen moest motiveren zich voor te bereiden op hun werk in de industrie of elders.

Kernbegrippen:

- Gelijkheid en gelijktijdigheid;
- Ordelijk verloop van een klassikale instructie;
- De vaste groep is leidend voor het aanbod en de organisatie;
- Zittenblijven komt veelvuldig voor
- Leraar is machtig (interne én extern)

ONTWIKKELINGSGERICHT ONDERWIJS

Hoewel het jaarklassensysteem ruimte biedt voor differentiatie, is er – zolang uitgegaan wordt van een vergelijking met ‘gemiddelde niveaus en prestaties’ behoefte gekomen aan een meer kindgericht en ontwikkelingsgericht onderwijs waarbij ruimte is voor individuele verschillen, specifieke kwaliteiten, capaciteiten, belangstelling, tempo en sociale ontwikkeling van het kind. Waarbij de organische groep en ontwikkeling zoveel mogelijk onbelemmerd kan plaatsvinden en de leerling zelf meer eigenaar is (regisseur) van zijn eigen leerproces, zodat elk kind tot volle bloei kan komen. Door het samenwerken van verschillende professionals (als team), kun je kinderen betere ontwikkelingskansen bieden, op alle terreinen.

*Ben jezelf, heb plezier.
Samen groeien, dat doen we hier.*

Als we dit weten, waarom?

- geven we in de 21^e eeuw (2018) nog steeds 19^e eeuwse onderwijs?
- (net)werken we overal ter wereld samen, maar mogen kinderen op school dat niet?
- geven we zoveel uitleg, als de helft het al snapt?
- En we helpen een goede waarde vinden, waarom laten we kinderen op school elkaar niet helpen?
- moeten alle kinderen volgens hetzelfde rooster in het zelfde leerjaar werken?
- komt het dat kinderen op school alleen binnen de schoolmuren communiceren, terwijl ze thuis: appen, skypen, bloggen, vloggen, chatten, podcasten, twitteren, of instagrammen en in contact zijn met de wereld?

Want als we weten dat:

- wat kinderen nu leren, verouderd is tegen de tijd dat ze volwassen zijn?
- onze kinderen een beroep gaan uitoefenen waarvan wij nu nog niet weten dat het bestaat? Dan moet het anders!

Informatie samenwerken in units

Denken in problemen of denken in mogelijkheden?

Het bovenstaande was voor het team van Leyenbroek geen reden om bij de pakken neer te zitten. Leyenbroek had al een vooruitstrevende pedagogische onderwijsvisie ontwikkeld waarin kinderen vanuit vertrouwen eigenaarschap meer regisseur worden van hun eigen leerproces en

‘kinderen de dingen, die nodig zijn, doen..... ook als niemand kijkt.’

In 2012 verscheen er een baanbrekend boek onder de titel “Professioneel Kapitaal.” Ondertitel: “De transformatie van het onderwijs op elke school.” Schrijvers waren de Amerikaanse hoogleraar onderwijskunde Andy Hargreaves (links) en de Canadese hoogleraar Michel Fullan (rechts).

Zij raakten de kern van de noodzakelijke onderwijsverandering door te stellen dat scholen zelfstandig moesten investeren in de professionele ontwikkeling van het hele team. Teamleden en leidinggevendenden moesten zich samen verantwoordelijk voelen voor de ontwikkeling van alle kinderen in de school.

Kern daarbij was ook dat niet de individuele leerkracht het verschil maakt maar dat intensieve samenwerking tussen leerkrachten de sleutel is tot een succesvolle school. Het collectief maakt samen het verschil. Wanneer elke leerkracht in zijn eigen klas achter gesloten deuren aan het werk gaat, gaat er veel professioneel kapitaal verloren. Op

Leyenbroek ging het roer om en vanaf 2012 werd er gewerkt aan het bij elkaar brengen van individuele talenten. Het effect zou $1+1=3$ gaan worden. Samenwerking zou het vliegwiel worden bij de verandering van het onderwijsconcept en ook een antwoord moeten geven op de vele uitdagingen die passend onderwijs zou gaan stellen aan het team.

Verbiest (2008) beschreef deze samenwerking al in zijn theorie over een “Professionele leergemeenschap (PLG). Als team zijn wij al vanaf 2015 in doorontwikkeling richting een PLG.

“Doordat kennis snel verouderd, zou het accent binnen onderwijs niet langer moeten liggen op informatieoverdracht in de vorm van lesgeven, maar zal de focus veel meer liggen in wat nodig is voor het leren van kinderen.”

LEYENBROEK; EDUCATIE, INNOVATIE & RELATIE.

Waarom kantelden we?

“Het Organisatiemodel school” bestaat al sinds de industriële revolutie uit een gebouw met lokalen waar kinderen op basis van leeftijd worden gegroepeerd in klassen. Voor die klas staat één juf of meester, er hangt één (krijt)bord en jaarlijks gaan de meeste kinderen na de zomervakantie over naar de volgende klas. Herkent u dit? Dat kan kloppen want de kans is groot dat u ooit zelf in een vergelijkbare situatie onderwijs hebt genoten.

In de afgelopen 25 jaar is er heel veel veranderd in de samenleving en dus ook in het onderwijs. We zijn gaan inzien dat kinderen verschillen van elkaar.

Elk kind brengt eigen unieke capaciteiten mee de school in. Elk kind ontwikkelt zich daarom op zijn of haar eigen manier. In plaats van one-size-fits-all-onderwijs zijn we op Leyenbroek al een aantal jaren op zoek naar onderwijs dat beter aansluit bij de mogelijkheden en hulpvragen die individuele leerlingen ons stellen. Maar er gebeurde meer.

*Ben jezelf, heb plezier.
Samen groeien, dat doen we hier.*

Informatie samenwerken in units

Door invoering van de Wet Passend Onderwijs werden we stevig met onze neus op de bovenstaande feiten gedrukt. De uitstroom van leerlingen naar het Speciaal Basisonderwijs zou tot een minimum worden beperkt en scholen moesten onderwijs passend maken voor een veel bredere groep leerlingen dan daarvoor het geval was. Ruim twee jaar voor invoering van deze wet startte het denk- en ontwikkelproces van “De Kanteling” op Leyenbroek.

We zagen nl. de volgende ontwikkelingen als gevolg van Passend Onderwijs op ons afkomen:

- Onderwijs realiseren op drie (cognitieve) niveaus binnen één jaargroep.
- Een lesprogramma aanbieden voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.
- Ook leerlingen met autisme, dyslexie, dyscalculie, met een concentratiestoornis, hechtingsproblemen, oppositioneel en opstandig gedrag, faalangst en moeilijke sociale- en huiselijke omstandigheden maken deel uit van de leerling populatie.

Wanneer u de gevolgen van de bovenstaande tot u door laat dringen en zich realiseert welke gevolgen dit heeft voor de werkzaamheden van de leerkracht, kunt u zich bedenken dat de illusie is dat dit allemaal volledig door één leerkracht in een groep met 30 leerlingen kan worden gerealiseerd. De bedenkers van Passend Onderwijs bedachten hun plannen achter bureaus ver verwijderd van de dagelijkse realiteit op de onderwijswerkvloer. De leerkrachten die het uit moesten gaan voeren werden helaas niet betrokken bij deze plannenmakerij.

“Het antwoord voor de toekomst ligt nooit in het verleden.”

*Ben jezelf, heb plezier.
Samen groeien, dat doen we hier.*

VAN THEORIE NAAR PRAKTIJK

Binnen basisschool Leyenbroek ziet de organisatie er als volgt uit:

Bouw

- Er is een onderbouw en bovenbouw.
- De functie van een bouw is het beter afstemmen op de onderwijsbehoeften van kinderen.
- Expertise delen.
- Opstellen en monitoren van een doorgaande lijn.
- Vakspecialisten worden zoveel mogelijk verdeeld over de twee bouwen.

Unit

- Een unit is een samenwerkend cluster van heterogene stamgroepen.
- Binnen de unit stellen de medewerkers samen doelen op voor lange en korte termijn.
- Medewerkers maken samen een weekplan; daarin plannen ze instructie- en verwerkingsmomenten in. Niet alle kinderen starten telkens met instructie en instructie kan ook gedurende een blok met meerdere kleine groepjes achter elkaar interactief en intens.
- Medewerkers verdelen aan de hand van afgesproken criteria de leerlingen binnen de unit voor de tijdvakken waarin groep overstijgend wordt gewerkt. Mogelijke criteria zijn bijv. zorg, gedrag, geslacht en soms ook vriendjes/vriendinnetjes.
- Medewerkers hebben overleg over leerlingen en bewaken het overzicht over wat wel lukt en wat niet.

Informatie samenwerken in units

- Medewerkers richten de leeromgeving uitdagend, praktisch en passend in.
- Taken en rollen worden verdeeld en daarbij worden talenten en expertises ingezet.
- Kinderen krijgen met meerdere medewerkers op één dag te maken.

Basisgroep

- Een basisgroep is een heterogene groep leerlingen.
- Functie: vooral gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De leerkracht van de basisgroep is eerste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en externen.
- In de basisgroep starten en eindigen kinderen samen de dag. Tussendoor zijn er mogelijk ook gezamenlijke momenten, zoals de pauze/eetmomenten.

“De onderwijskwaliteit hangt af van hoe goed het team van medewerkers erin slaagt om verder te kijken dan het eigen klaslokaal.”

OP WEG NAAR LEYENBROEK 3.0

Met deze brochure hebben we u een inkijkje proberen te geven in onze motieven en drijfveren om onderwijs anders te organiseren. We zijn er nog niet. Ontwikkelen is een continu proces. We gaan door en blijven ontwikkelingsgericht, onderzoeken, analyserend en borgend bezig. Ontwikkelen past bij ons en ons team, want onderwijs is nooit af.

U bent altijd welkom om een dagdeel te komen kijken in school. Neem hiervoor contact op met de leerkracht van uw kind.

Namens team Kindcentrum Leyenbroek

Susanne Hannen

Informatie samenwerken in units

*Ben jezelf, heb plezier.
Samen groeien, dat doen we hier.*